

PLAVI GUŠTERI

Mami i tati

Smrt je polako odlazila na svoju stranu. Strmina seoske staze što je vodila duž plantaža limunova i maslina činila se nesavladivom za misao koja je hitala ka vidikovcu. Trebalo je prepešačiti tu popločanu uzbrdicu, savladati sve prevoje, potočiće i mirise koji su, uplićući se u borove iglice, putovali nekim posve drugim svetovima. Natčulni ćupovi, smešteni po put putokaza u vetru, neodoljivo su podsećali na uvodni deo jednog manje poznatog filma braće Tavijani. Koraci su, u produžetku vremena, izgledali nekako sitnije i nesigurnije. Putovala je, probijala se kroz brda, krošnje i zidove, zastajkujući pored prirodno izvajanih udubljenja u stenama, adaptiranih u male kapele sa freskama Bogorodice.

Otkud ona u ovom selu, nije li to bio neki od njenih sve učestalijih oblika depersonalizacije i stapanja s okolnim svestima egzotičnog bilja, oblakâ i udaljenih ostrva s kojih je odjekivao jednolični zvuk crkvenih zvona, oglašavajući beskonačno podne. U glavi su tutnjali zrikavci, dok je u isto vreme bilo prilično jasno da su duše nekadašnjih utopljenika plivale svuda uokolo. Zapravo, sve su one, u svom pročišćenom obliku, pridolazile u stenovita brda još iz vremena imperatora Tiberija, koji ih je, uživajući na Kapriju, kroz ostrvske pećine i tunele vremena bacao u more, kao da je reč o natrulom voću, zaostalom na putu vrline.

Sredinom avgusta ovuda se kretala zamišljena procesija, iznoseći statu u Svetice među mnogobrojne poklonike njenih bolova, a bilo ih je ukupno sedam. Ova velika fešta, što se jednom godišnje održavala u Kampaniji, detaljno je praćena iz najbliže opservatorije u Napulju, koja je, uz to, obavljala konstantni *monitoring* obližnjeg Vezuva, beležeći njegove aktivnosti. Jer, sve je ovde bilo privremeno. Svaki, pa i najmanji trenutak zadovoljstva podrazumevao je prostu računicu – ako je, naime, vulkan, u proseku, bio aktivan svakih 40 godina, a na ovim prostorima su se poslednje erupcije i pogibije starih i nemoćnih, što su odbili evakuaciju iz svojih domova, dogodile još daleke 1944. godine, to jest, pred sam kraj Rata – moglo se pretpostaviti novo stradanje i brisanje postojećih granica, nestanak čitavih naseobina, imanja s vilama i bazenima, te izmena konfiguracije tla, nastankom ogromnih klizišta i lave što se survivala direktno u more.

Stigavši na vidikovac, spustila je svoju torbicu sa šminkom na drvenu klupu, naslonivši se na čeličnu ogradu. U porti crkve upravo se protezao sanjivi čuvar groblja, oslanjajući se na veliku lopatu. Svojim perifernim vidom, opazila je da je go do pojasa, oznojen i nekako odsutan. Njegovo zaduženje je bilo, između ostalog (a kako će se kasnije ispostaviti) održavanje malenog groblja u dvorištu crkve, položenog u senci kamenog anđela, pogleda uperenog ka Kapriju. Groblje je bilo dvospratno, za seljane, ali i za bratstvo ovog manastira.

– *Buona giornata, signora* – javio joj se kao i svaki uljudni meštаниn, kada bi ugledao kakvu gošču, zalutalu u brdima.

A potom je zamakao među kapele bratstva, što joj je omogućilo nesmetani ulazak u crkvu, sa bočne strane. Unutrašnjost male sakralne građevine odisala je mirom i jednostavnošću, s neizbežnim elementima prazničnog kiča. Osim drvenog oltara, kraj desnog, unutrašnjeg zida crkvice, nalazilo se zastakljeno Hristovo raspeće, gotovo u prirodnoj veličini, okićeno neukusnim lampionima. Malo ispod gorele su sveće za pokojnike koji su se, otkako je ušla u hram, došaptavali i smejujili sa tavanice zdanja.

– *Piccola piccolina* – ponovo joj se smeškom obratio grobljanski čuvar, sa karakterističnim sjajem u oku, što je poticao iz Zemlje vatre, kako su ranije nazivali puste užarene predele oko Vezuva.

Inače, tipično za ove krajeve, u kojima su živeli uglavnom pobožni srećnici, bilo je muševito zavođenje žena, a potom i njihovo zaključavanje u podrumne strasti, ljubomore i posesivnosti. Bio je to, zapravo, samo delić mita o posustalim italijanskim ljubavnicima na vespama, ali i o opadanju moći intelektualne elite Evrope koja se upinjala da na sve načine premosti nacionalne barijere, o čemu je britko pisao Umberto Eko, citirajući Šlegela: „Tvoji ciljevi su umetnost i nauka, tvoj život – ljubav i obrazovanje. I da ne znaš, na putu si ka religiji.“ Ova čudna pomisao, kružeći po oltarskom prostoru, lebdela je tu sve dok se nije obavila oko znojavog tela Frančeska Vitalea, kako se, u stvari, zvao pohotni čuvar tajni manastirskog bratstva i crkvenih relikvija.

Sudari kultura ovde su se događali svakodnevno. Turista je bilo posvuda. Amerikanke su, kako se činilo, posebno bile na meti lokalnih zavodnika, okarakterisane kao „open-minded“, što je u prevodu na jezik nagona značilo punu seksualnu dostupnost za vozače taksija, konobare, recepcionare, kao i sve druge porodične ljude što su se dosađivali po gej klubovima na Amalfi obali. Verska zatucanost ovde je išla ruku pod ruku sa burnim noćnim životom, nehajnim lupkanjem po stražnjici i bludom, koji se, po pravilu, dešavao upravo na otvorenom prostoru, i to u blizini crkava, odakle su se često čuli krici poput *Dio mio!* i ostalih popularnih replika iz svakodnevnog života sela. Tu su dojučerašnji „mamoni“ masturbirali udvoje sa svojim izabranicama, razmišljajući bilo o okasneloj karijeri porno-glumaca u Londonu, ili o prolaznosti života i ultrasenzitivnim kondomima s mirisom breskve. Ponekad bi im, u zanosu, istrčala preko usta i neuverljiva bračna ponuda, garnirana dagnjama i balavljenjem o večitoj ljubavi.

– *Amore, amore* – uzdisali su maslinici i vinogradi u brdima, što su čuvali tajne malih i velikih tragedija vezanih za istorijat mesta i njegove duhove.

U nekoliko poteza, tačnije u doskoku, razgolićeni manuelni radnik našao se ravno pred njom. Seks s ludakom je bio neizbežan, poput svih onih tekstualnih poruka koje je, sa posebnih lokacija i nepoznatih brojeva telefona, dobijala, te razmenjivala sa civilizacijom. Sve se odvijalo neverovatnom brzinom, dok se rukama grčevito pridržavala za metalnu ogradu, odbrojavajući udare u nizu, tokom koitusa. Poput retkog plavog guštera sa Kaprija, podizao se, a zatim i spuštao u nju, sve do konačne erupcije, koja je preplavila okolinu hrama, pojačavajući doživljaj ove nemušte letnje avanture. Na telefonu je svetlela poruka – *mute*, ponavljajući se u razmacima od po nekoliko sekundi.

U sledećem momentu, srce kao da je prestalo da joj kuca. Posmatrala je sebe sa strane, u kliničkoj smrti. Da li je moguće da je bila silovana i ubijena u ovoj zabiti? Šta je tražila na vidikovcu u podne? Pa ovde su sva sela bila pod kontrolom karabinjera što su na dužnosti

krstarili brdima, zaustavljajući se, samo za trenutak, u pansionima Svete Agate, kako bi se počastili rashlađenim limončelom. Naravno, policija je ovde, kao i svuda u svetu, bila u stanju rasula, pa im je raketiranje s vidikovca u neku drugu dimenziju svesti svakako moglo promaći. Jer, oduvek je u ovim krajevima, još iz doba Pompeja, seksualnost bila na izuzetnoj ceni, o čemu svedoče mozaici iz „tajnih soba“, s grandioznim motivima imperatora, faunova i falusa, ali i običnih građana što su bezmerno uživali u izmenama seksualnih poza, sve dok njihove ekstaze nisu zatrpali vreme i pepeo.

Pobožne avgustovske proslave bile su samo licemerno pokriće za emancipovanje drevnih civilizacija. Penetrirajuća priroda vulkana za sobom je ostavila pustoš grotla koje je plamenim jezicima objavilo početak novog rata i ogromna razaranja. A topovske kanonade što su dopirale usred podneva, sa okolnih brda, mešajući se sa odjecima proslave, činile su sastavni deo vojnih manevara NATO alijanse, koja se pripremala za nove poduhvate u Mediteranu. Svi svedoci su bili ubijeni i silovani, dok je, samo u izuzetnim situacijama, redosled bio obrnut.